



KURSPLAN

Svenska för ämneslärare IVa, 15 högskolepoäng

Swedish for Secondary School Subject Teachers IVa, 15 credits

Kurskod:	LSÄR25	Utbildningsnivå:	Avancerad nivå
Fastställd av:	Utbildningschef 2024-10-22	Utbildningsområde:	Humanistiska området (75%) och undervisningsområdet (25%)
Gäller fr.o.m.:	Våren 2025	Ämnesgrupp:	SV1
Version:	1	Fördjupning:	A1F

Lärandemål

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- redogöra för språkvetenskapliga teorier och metoder företrädesvis systemisk funktionell lingvistik, socialsemiotik, diskurs- och samtalsanalys
- redogöra för aktuell didaktisk forskning där språkvetenskapliga teorier och metoder, företrädesvis systemisk funktionell lingvistik, socialsemiotik, diskurs- och samtalsanalys, tillämpas på skolans verksamhet
- redogöra för olika litteraturteoretiska perspektiv

Färdighet och förmåga

- planera för undervisning på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet genom att med utgångspunkt i kollegialt lärande utveckla en pedagogisk terminsplanering med beaktande av avsevärt fördjupade ämneskunskaper och perspektiv på ämnesdidaktiskt relevanta teorier, teorier om lärande och metoder samt med hänsyn till elevers olika behov i ungdoms- och vuxenutbildning
- relatera relevant språkvetenskaplig och en relevant didaktisk forskningsinriktning till valt undervisningsinnehåll med fokus på svenska språket
- kritiskt analysera världslitteratur på ett avsevärt fördjupat sätt med utgångspunkt i litteraturteoretiska perspektiv samt med stöd i relevant forskning
- kommunicera på ett ändamålsenligt och korrekt sätt med hänsyn till situationens krav

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- kritiskt granska och analysera sambandet mellan planering, genomförande och bedömning, med utgångspunkt i en terminsplanering i svenska, för att utveckla undervisning med särskilt fokus på progression och med beaktande av relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter
- identifiera egna behov av ytterligare kunskap inom svenskämnet för att vidareutveckla sin professionella ämnes- och ämnesdidaktiska kompetens
- kritiskt reflektera över relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen
- kritiskt reflektera över styrdokumentet och deras implikationer för ämnes- och

kunskapssynen

- kritiskt reflektera över reflektionens roll såväl individuellt som kollektivt i den kommande professionen som svensklärare
- syntetisera språkvetenskaplig och didaktisk forskning med svenskämnets praktik och reflektera över hur språkvetenskapliga och didaktiska forskningsresultat kan användas för utveckling av undervisningsinnehåll med relevans för undervisning i svenska språket
- kritiskt granska och problematisera litteraturkanon och litteraturförmedling i skola, samhälle och sociala medier samt reflektera över lärarens roll som litteraturförmedlare
- reflektera över litteraturanalys som didaktisk metod för att utveckla kritiskt och analytiskt tänkande
- värdera och förhålla sig till tidigare forskning, inbegripet litteraturanalyser
- fördjupa samt utveckla den egna litteraturanalysen genom syntetisering av egna och andras litterära analyser

Innehåll

Svenskämnet på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, 5 hp

The School Subject Swedish based on Research and Proven Experience, 5 hp

Innehåll

- Terminsplanering
- Kollegialt lärande
- Progression inom svenskämnet på gymnasium och i vuxenutbildning
- Svenskämnet som ämneskonstruktion
- Svenskämnet som bildningsämne
- Professionsanknytning med fokus på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet
- Reflektion över ytterligare ämnes- och ämnesdidaktiska kunskaper och färdigheter
- Reflektionens roll i den kommande yrkesutövningen som svensklärare
- Relevanta språk-, litteratur- och ämnesdidaktiska teorier och metoder
- Breddade och fördjupade perspektiv på ämnesdidaktisk forskning

Examination

Formerna för examination är individuell redovisning och individuell skriftlig inlämningsuppgift.

Svenska utifrån språkvetenskaplig och språkdidaktisk forskning, 5 hp

The Swedish Language from Linguistics and Applied Linguistics Research Perspectives, 5 credits

Innehåll

- Relevanta språkvetenskapliga teorier och metoder företrädesvis systemisk funktionell lingvistik, socialsemiotik, diskurs- och samtalsanalys
- Aktuell språkvetenskaplig forskning företrädesvis systemisk funktionell lingvistik, socialsemiotik, diskurs- och samtalsanalys
- Aktuell språkdidaktisk forskning kopplad till valt språkvetenskapligt område

Examination

Formerna för examination är seminarier och individuell skriftlig inlämningsuppgift.

Världslitteratur ur vetenskapliga och didaktiska perspektiv, 5 hp

World Literature from Academic and Educational Perspectives, 5 credits

Innehåll

- Världslitteratur
- Avsevärt fördjupad litteraturanlys utifrån teoretiska och kritiska perspektiv
- Syntetisering av analys och forskning
- Kanon och dess funktion i skola, samhälle och sociala medier
- Kritiska perspektiv på litteraturförmedling i skola och samhälle
- Relevant litteraturvetenskaplig och -didaktisk forskning

Examination

Formerna för examination är seminarier och individuell skriftlig inlämningsuppgift.

Undervisningsformer

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier och övningar individuellt och i grupp.

I kursen används en digital lärplattform.

Den som antagits till och registrerats på en kurs har rätt att erhålla undervisning/ handledning under den tid som angavs för det kurstillfälle som sökande blivit antagen till. Därefter upphör rätten till undervisning/handledning.

Undervisningen bedrivs normalt på svenska men undervisning på engelska kan förekomma.

Förkunskapskrav

Godkänt resultat om minst 180 hp inom ämneslärarprogrammet eller motsvarande varav minst 75 hp i Svenska för ämneslärare I-III eller motsvarande, 40,5 hp i Utbildningsvetenskaplig kärna samt Verksamhetsförlagd utbildning II 7,5 hp eller motsvarande ska ingå. I kravet på 180 hp ska ingå godkänt resultat om minst 7,5 hp uppsats i Svenska för ämneslärare eller minst 15 hp examensarbete/uppsats i annat ämne.

Examination och betyg

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Lärandemålen utgör grund för examination.

Formerna för examination är seminarium, skriftlig individuell inlämningsuppgift, skriftlig inlämningsuppgift i grupp samt gruppredovisning.

För bedömning ska underlaget vara sådant att individuella prestationer kan särskiljas. Mer information kring bedömning av enskilda lärandemål och kriterier för betygssättning

tillhandahålls i studieranvisningar vid kursstart.

För kursbetyget Godkänd krävs minst Godkänd på samtliga examinationer och för kursbetyget Väl Godkänd krävs dessutom minst betyget VG på 8 hp.

En student garanteras minst tre examinationstillfällen, inklusive ordinarie examinationstillfälle, för aktuellt kurstillfälle.

Efter att ha blivit underkänd vid examination på samma moment tre gånger har student rätt att på begäran, om möjligt, få byta examinator till därpå följande examination. Beslut om byte av examinator fattas av utbildningschef. En student som fått godkänt betyg på ett examinationsmoment kan inte examineras igen för att höja betyget.

Om en kurs upphör eller ändras väsentligt erbjuds examination enligt den förutvarande kursplanen vid minst två tillfällen inom ett år efter beslutet.

Examinator har rätt att ge en anpassad examination eller låta studenten genomföra examinationen på ett alternativt sätt givet att lärandemålen kan säkras och att det finns synnerliga skäl härför, inbegripet studentens rätt till riktat pedagogiskt stöd.

Poängregistrering av examinationen för kursen sker enligt följande system:

Examinationsmoment	Omfattning	Betyg
Svenskämnet på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet: Individuell redovisning	3,5 hp	U/G/VG
Svenskämnet på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet: Individuell skriftlig inlämningsuppgift	1,5 hp	U/G/VG
Svenska från språkvetenskapliga och didaktiska forskningsperspektiv: Seminarieriserie	2 hp	U/G
Svenska från språkvetenskapliga och didaktiska forskningsperspektiv: Individuell skriftlig inlämningsuppgift	3 hp	U/G/VG
Världslitteratur ur vetenskapliga och didaktiska perspektiv: Seminarium	2 hp	U/G
Världslitteratur ur vetenskapliga och didaktiska perspektiv: Seminarium och Individuell skriftlig inlämningsuppgift	3 hp	U/G/VG

Kursvärdering

Uppföljning av undervisning sker fortlöpande under kursen. Kursvärdering sker vid kursens slut. Sammanställning och kommentarer publiceras på lärplattform. Kursvärderingen ska ligga till grund för kommande kursplanering.

Kurslitteratur

Svenskämnet på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, 5 hp

The School Subject Swedish based on Research and Proven Experience, 5 hp

Bie, Kristin (2009). *Reflektionshandboken*. Gleerups. 96 s.

Dahlbäck, Katharina (2017). *Svenskämnets estetiska dimensioner – klassrum, kursplaner och lärares uppfattningar*. [doktorsavhandling]. Göteborgs universitet. Läses i urval. Ca 10 s. (Tillhandahålls via lärplattformen)

Green, Bill & Erixon, Per-Olof (2020). Understanding the (Post-)National L1 Subjects: Three Problematics. I Bill Green & Per-Olof Erixon (Red.). *Rethinking L1 Education in a Global Era. Understanding the (Post-) National L1 Subjects in New and Difficult Times*. Springer. S. 259–285. 26 s.

Malmgren, Lars-Göran (1996). *Svenskundervisning i grundskolan*. Studentlitteratur. Läses i urval. 15 s.

Molloy, Gunilla (2007). *Skolämnet svenska. En kritisk ämnesdidaktik*. Studentlitteratur. Läses i urval. 15 s.

Renberg, Bo & Friberg, Ingemar (2015). *Svensklärares påverkan och praktik – på spaning efter konsten att undervisa*. Studentlitteratur. Kap. 10. 12 s.

Skolforskningsinstitutet (2022). *Erfarenheter av att använda forskning för undervisning - tillvägagångssätt, möjligheter och utmaningar*. Skolforskningsinstitutet fördjupar 2022:01. Skolforskningsinstitutet. 30 s.

Skolforskningsinstitutet (2020). *Hur ska man veta vad forskningen säger? Om vetenskaplig kunskap och om hur man kan förhålla sig till vetenskapliga resultat*. Skolforskningsinstitutet fördjupar 2020:01. Skolforskningsinstitutet. 35 s.

Skolverket (2017). *Examensmål för gymnasieprogram*. <http://www.skolverket.se>

Skolverket (2017). *Ämnesplaner i svenska för gymnasiet*. <http://www.skolverket.se>

Åman, Pia, & Kroksmark, Tomas (2018). Forskning i skolan – forskande lärare: lärares uppfattningar av begreppet vetenskaplig grund. *Nordic Journal of Education* 38(3), 199–214. 15 s.

7-9 verk (ca 400 sidor) relevant vetenskaplig litteratur för svenskämnet väljes i samråd med undervisande lärare.

Referenslitteratur

Jahnke, Anette (2019). *Utveckla utbildning. Vetenskaplig grund. Beprövad erfarenhet. Tyst kunskap*. Liber.

Skolverket (2020). *Att ställa frågor och söka svar. Samarbete för vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet*. s. 7–80 och 117–165. <http://www.skolverket.se>

Svenska utifrån språkvetenskaplig och språkdidaktisk forskning, 5 hp

The Swedish Language from Linguistics and Applied Linguistics Research Perspectives, 5 credits

Andreotti, Vanessa, & de Souza, Lynn M. T. M. (2008). *Learning to read the world Through Other Eyes: An open access online study programme focusing on engagements with indigenous perceptions of global issues*. <http://www.throughothereyes.org.uk>. ca 40 s.

Gardner, Rod. (2013). Conversation Analysis in the Classroom. I Jack Sidnell & Tanya Stivers (Red.), *The Handbook of Conversation Analysis*, (s. 593–612). Blackwell Publishing Ltd. 20 s.

Holmberg, Per, Karlsson, Anna-Malin & Nord, Andreas (Red.) (2019). *Funktionell textanalys* (2. uppl.). Studentlitteratur. Kap. 1–4, 7, 9, 11–12. 120 s.

Holmberg, Per & Nordenstam, Anna (2016). Svenska med didaktisk inriktning: Ett forskningsområde i rörelse. I Heidi Höglund & Ria Heilä-Ylikallio (Red.), *Framtida berättelser: Perspektiv på nordisk modersmålsdidaktisk forskning och praktik* (s. 47–62). KTMP Group. 15 s.

Håkansson, David & Karlsson, Anna-Malin (2017). *Varför språkvetenskap? Kunskapsintressen, studieobjekt och drivkrafter*. Studentlitteratur. I urval. Kap. 9, 11 13–16. 107 s.

Kress, Gunther (2014). What is mode?. I Carey Jewitt (Red.). *The Routledge Handbook of Multimodal Analysis* (s. 60–75). Routledge. 15 s.

Leijon, Marie & Lindstrand, Fredrik. (2012). Socialsemiotik och design för lärande. Två multimodala teorier om lärande, representation och teckenskapande. *Pedagogisk Forskning i Sverige*, 17(3–4), s. 171–192. 22 s.

Little, Sabine, Golledge, Michelle, Agarwalla, Hina, Griffiths, Ben, & McCamllie, Danny (2019). Global Teachers as Global Learners: Intercultural Teacher Training in International Settings. *London Review of Education*, 17(1), 38–51. <http://www.doi.org/10.18546/LRE.17.1.04>. 13 s.

Sandblom, Elisabet, Haglind, Therése & Lindberg, Ylva (2019). Diversity in Policies and Practices of Digital Communication in Swedish Upper Secondary School. I L. Gómez Chova, A. López Martínez, I. Candel Torres (Red.), *INTED2019 Proceedings. 13th International Technology, Education and Development Conference, Valencia, Spain*. 11–13 March, 2019 (s. 2668-2677). Valencia, Spanien: IATED. <http://www.urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:hj:diva-45467>. 10 s.

Sandblom, Elisabet & Lindberg, Ylva (2014). Diskursiv mångfald; en makro- och mikroanalys av elevtexter från svenska och svenska som andraspråk i åk 1 på gymnasiet. I Peter Andersson, Per

Holmberg, Anna Lyngfelt, Anna Nordenstam & Olle Widhe (Red.), *Mångfaldens möjligheter; litteratur- och språkdidaktik i Norden* (s. 73–97). Nationella nätverket för svenska med didaktisk inriktning, Nordiska nätverket för modersmålsdidaktik. 25 s.

Selander, Staffan & Kress, Gunther (2021). *Design för lärande: ett multimodalt perspektiv*. Studentlitteratur. 163 s.

Skillermark, Stina-Karin (2020). *Nya perspektiv på litteraturhistoria. Utbildningsprogram om antiken, romantiken och Strindberg* (s. 102-145). LiU-Press. 43 s.

Tsui, Amy. B. M. (2012). Ethnography and classroom discourse. I M. Handford & J. P. Gee (Red.), *The Routledge Handbook of Discourse Analysis* (s. 383–395). Routledge. 13 s.

Ca 100 sidor vetenskaplig litteratur och skönlitterär text tillkommer.

Referenslitteratur

OECD (u.å.). *The OECD Learning Compass 2030*. <http://www.oecd.org/education/2030-project/teaching-and-learning/learning/>

UNESCO Global Education Monitoring Report Team. (2020) *Global education monitoring report, 2020: Inclusion and education: all means all*. <http://www.gem-report-2020.unesco.org/>

Världslitteratur ur vetenskapliga och didaktiska perspektiv, 5 hp

World Literature from Academic and Educational Perspectives, 5 credits

Bergman, Lotta (2014). Textval i en global värld. Lärares tankar om val av texter i svenska på gymnasiet. I Anne Boglind, et al. (Red.), *Mötesplatser – texter för svenskämnet* (s. 245-265). Studentlitteratur. 20 s.

Felski, Rita (2015). *The Limits of Critique*. The University of Chicago Press. Ca 30 s.

Franzén, Carin & Möller, Håkan (2021). *Natur och kulturs litteraturhistoria*. Natur & Kultur. (Läses i urval efter studentens behov.)

Helgesson, Stefan & Thomsen, Mads Rosendahl (2020). Introduction: Why world literature? I Stefan Helgesson & Mads Rosendahl Thomsen (Red.), *Literature and the World* (s. 1–23). Routledge. 24 s.

Leppänen, Katarina (2020). Världslitteratur - ett undflyende fenomen. I Ulrika Nemeth & Anna Nordenstam (Red.). *Globalt. Svensklärarens årsskrift 2019* (s. 63-74). Natur & Kultur. 11 s.

Lindberg, Ylva (2024). Calixthe Beyala travels north. I Lakangaka Losambe & Tanure Ojaide (Red.), *The Routledge Handbook of the New African Diasporic Literature*. Routledge. Ca 20 s. Delges på Canvas.

Lindberg, Ylva (2015). Litteratur och historia – en didaktisk möjlighet. I Hans Albin Larsson (Red.), *Det historiska perspektivet* (s. 57–69). Samhällsstudier & didaktik. 13 s.

Lundahl, Mikela (2009). Kanon och demokrati. I Katarina Leppänen & Mikela Lundahl (Red.). *Kanon ifrågasatt – Kanoniseringsprocesser och makten över vetandet* (s. 13–50). Gidlunds förlag. 38 s.

Lundström, Stefan (2007). *Textens väg. Om förutsättningar för texturval i gymnasieskolans svenskundervisning*. [Doktorsavhandling]. Print & Media. 301 s. Ca 30 s.

Petersson, Margareta (Red.). (2011). *Världens litteraturer: en gränsöverskridande historia*. Studentlitteratur. (Läses i urval efter studentens behov.)

Schottenius Cullhed, Sigrid, Hedberg, Andreas, & Svedjedal, Johan (2020). *Litteraturvetenskap I*. Studentlitteratur. Kap. 9. 16 s.

Tenngart, Paul (2019). *Litteraturteori* (3. uppl.). Gleerups. Kap. 7 och 9. 39 s.

Thomsen, Mads Rosendahl (2020). Genre: Strangeness and familiarity. I Stefan Helgesson & Mads Rosendahl Thomsen (Red.), *Literature and the World* (s. 62–80). Routledge. 19 s.

Vetenskapliga artiklar som väljs i samråd med undervisande lärare. Ca 200 s.

Film

Generation Afrika. <http://www.svtplay.se/generation-afrika>

Skönlitteratur

Fetstilta titlar är obligatoriska medan andra väljs i samråd med undervisande lärare.

Akutagawa, Ryunosuke (2019). *Kugghjul*. Novellix.

Bakhtiari, Marjaneh & Rydell, Anders (2016). *Farväl till dem på land*. Novellix.

Becevic, Zulmir (2016). *Du och jag mot världen*. Novellix.

Bulgakov, Michail (2014). *Livets stråle*. Novellix.

Kincaid, Jamaica (2021). *Biografi över en klänning*. Novellix.

Kipling, Rudyard (2022). *Garm*. Novellix.

Lustig, Arnošt (2019). *Citronen*. Novellix.

Márquez, Gabriel García (2021). *Kvinnan som kom klockan sex*. Novellix.

Mohseni, David & Rydell, Anders (2016). *Eller sjunk i havet*. Novellix.

Monahof, Ania (2016). *Lilla asken*. Novellix.

Morrison, Toni (2022). *Recitativ*. Novellix.

Ngozi Adichie, Chimamanda (2019). *Apollo*. Novellix.

Pamuk, Orhan (2016). *Att titta ut genom fönstret*. Novellix.

Sarr, Mohamed Mbougar (2023). **Fördolt är minnet av människan**. Albert Bonniers förlag

Rohi, Pooneh (2019). *Kräftfångst*. Novellix.

Sattarvandi, Hassan Loo (2012). *Om himlen smälter*. Novellix.

Szentiványi, Nora (2020). *De väntande*. Novellix.

Thúy, Kim (2017). *Hitomi*. Novellix.

Tokarczuk, Olga (2021). *En sann historia*. Novellix.

Referenslitteratur

Lindberg, Ylva. (2020). The uncapturable contours of an author: Ambiguous postures in French media of transnational Francophone writers Fatou Diome and Alain Mabanckou. *Moderna Språk*. 114(1(SI)), 77–113.

Ringgaard, Dan & Rosendahl Thomsen, Mads (Red.) (2017). *Danish literature as world literature*. Bloomsbury Academic.

Svedjedal, Johan (Red.) (2012). *Svensk litteratur som världslitteratur: en antologi*. Avdelningen för litteratursociologi, Uppsala universitet.

Observera att kurslitteraturen kan komma att ändras fram till åtta veckor före kursstart.

Litteraturreferenser – så skriver du

www.ju.se/bibliotek/sok---skrivhjalp/litteraturreferenser---sa-skriver-du.html

Källkoll: Studentens guide till att undvika plagiering

Informationsmaterial om plagiat på högskolor och universitet

Finns på lärplattformen